

การศึกษากิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค
การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย ของ
พยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ
โรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสุชาดา เสตพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-330-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012477

1 10297352

A STUDY OF NURSING ACTIVITIES OF PROFESSIONAL STAFF NURSES
CONCERNING HEALTH PROMOTION, DISEASE PREVENTION,
CURATIVE AND REHABILITATION OF PATIENTS IN
HOSPITAL AND MEDICAL CENTER,
NORTHEASTERN REGION

Mrs. Suchada Setapan

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-330-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยของพยาบาล-ประจำการระดับวิชาชีพปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย

นางสุชานา เสตพันธ์

ภาควิชา

พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอททานนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประพิม ศุภกันสนีย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอททานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประพิม ศุภกันสนีย์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต)

1. การปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ

ด้านการส่งเสริมสุขภาพ พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่องต่าง ๆ ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ และพยาบาลจำนวนมากที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลในเรื่อง " การดูแลความสะอาดปากและฟันของผู้ป่วย" " การให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและญาติเกี่ยวกับการปฏิบัติตนขณะอยู่โรงพยาบาล" " การให้ผู้ป่วยได้ระบายความรู้สึกในวิถีทางที่เหมาะสม"

ด้านการป้องกันโรค พยาบาลจำนวนมากที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่อง " การกระตุ้นและชักจูงให้ผู้ป่วยและญาติร่วมมือปฏิบัติอย่างถูกต้องในเรื่อง " การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อและการทำลายเชื้อ" และพยาบาลจำนวนน้อยที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่อง " การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการพยาบาลแก่ผู้ป่วยโรคติดเชื้อ"

ด้านการรักษาพยาบาล พยาบาลจำนวนมากที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่อง " การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากผู้ป่วยอย่างมีระบบ" และพยาบาลจำนวนน้อยที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่อง " การวางแผนการพยาบาลตามลำดับความสำคัญของปัญหา"

ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย พยาบาลจำนวนมากที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่อง " การกระตุ้นให้ผู้ป่วยช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน" และพยาบาลจำนวนน้อยที่สุดปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลเรื่อง " การจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้ป่วยได้แสดงความสามารถและความถนัดให้ปรากฏแก่คนทั่วไป"

2. การปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงาน และแผนกที่ปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสนองสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า " การปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานและแผนกที่ปฏิบัติงาน"

3. ปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ และด้านการรักษาพยาบาล คือ“ปริมาณผู้ป่วยมาก ปริมาณงานมาก และขาดบุคลากร” ปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการป้องกันโรค คือ“พยาบาลไม่เข้าใจวิธีการสร้างมาตรฐานการพยาบาล” ส่วนปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย คือ“พยาบาลขาดความรู้ ความชำนาญทางการสอนและจัดกิจกรรมบำบัดให้แก่ผู้ป่วย”

๘

Thesis Title A Study of Nursing Activities of Professional
Staff Nurses Concerning Health Promotion,
Disease Prevention, Curative and Rehabilitation
of Patients in Hospital and Medical Center,
Northeastern Region

Name Mrs. Suchada Setapan

Thesis Advisor Assistant Professor Pranom Othaganont Ed. D.

Thesis Coadvisor Assistant Professor Prapim Supasansanee

Department Nursing Education

Academic Year 1986

Abstract

The purpose of this research was to study the nursing activities in health promotion, disease prevention, curative and rehabilitation aspects. The samples of this study were ninety staff-nurse from surgical, medical, obstetric and pediatric departments of four hospital and medical center in the northeastern region. They were selected by simple random sampling techniques. The instrument for data gathering was a structure interview developed by the researcher. The face validity and the reliability were carried out. The reliability equals to .89 the data were analysed by using percentage and chi-Square.

The major findings :

1. Nursing activities of the professional staff-nurses concerning health promotion, disease prevention, curative and rehabilitation of the patients.

2

In health promotion aspect, most of the professional staff-nurses performed three activities namely _____ improving the patient's oral hygiene, enlightment the patients for their daily activities and appropriate emotional expression.

In disease control aspect, most of the professional staff-nurses performed activity in "encouraging the patients and their relatives to participate in nosocomial infection control". The minimal number of the professional staff-nurses performed activity in "participation in establishing nursing standard for the patients with infection diseases".

In curative aspect, most of the professional staff-nurses performed activity in "Systematic data collection". The minimal number of the professional staff-nurses performed activity in "planning the nursing care through setting the patient's needs priority".

In rehabilitation aspect, most of professional staff-nurses performed activity in "motivate the patients to perform their daily activities". The minimal number of the professional staff-nurses performed activity in "encouragement of the patient potentiality".

2. There was no statistical significant relationship at the level of 0.05 between nursing activities namely health promotion, disease control, curative and rehabilitation aspects with their working experiences and their working department.

3. The problems listed in the health promotion and curative aspects were "the large number of patients" and "the shortage of personnel". In addition, the problem in aspect of disease control was "insufficient knowledge to establish nursing standard". While, in the aspect of rehabilitation, the problem was "incompetency in providing the occupational therapy".

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประพิม ศุภกันสนีย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รองศาสตราจารย์ ประคอง กรรณสูต ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่านจากสถาบันต่าง ๆ ได้กรุณาแนะนำแก้ไขแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณพยาบาลหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลประจำจังหวัดสระบุรี ประสงค์ อุบลราชธานี โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา โรงพยาบาลขอนแก่น โรงพยาบาลอุดรธานี ที่ได้กรุณาอนุญาตและร่วมมือให้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์ และขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศูนย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทุกท่าน ที่ได้ให้การร่วมมือในการสัมภาษณ์ รวมทั้งที่ ๆ พยาบาลที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุชาดา เสตพันธ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฐ

บทที่

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ปัญหาของการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
3. วิธีการดำเนินงาน.....	26
ตัวอย่างประชากร.....	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
การหาความตรงเชิงประจักษ์.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การหาความเที่ยง.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
การอภิปรายผลการวิจัย.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข.....	86
ภาคผนวก ค.....	110
ประวัติผู้เขียน.....	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามโรงพยาบาล และแผนกที่ปฏิบัติงาน.....	26
2. แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรจำแนกตาม แผนกที่ปฏิบัติงาน.....	34
3. แสดงจำนวนร้อยละของตัวอย่างประชากร จำนวนตามประสบการณ์และ แผนกที่ปฏิบัติงาน.....	35
4. แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ.....	36
5. แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการป้องกันโรค.....	39
6. แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการรักษาพยาบาล.....	41
7. แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากรที่ปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ.....	43
8. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำงานกับการปฏิบัติ กิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ ของพยาบาลประจำการ ระดับวิชาชีพ.....	45
9. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการป้องกันโรค ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	47
10. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการรักษาพยาบาล ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	49
11. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทำงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแผนกที่ปฏิบัติงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	51
13. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแผนกที่ปฏิบัติงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการป้องกันโรค ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	53
14. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแผนกที่ปฏิบัติงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการรักษาพยาบาล ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	55
15. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแผนกที่ปฏิบัติงานกับการปฏิบัติกิจกรรม พยาบาลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ ของพยาบาลประจำการระดับวิชาชีพ.....	56
16. แสดงปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพ.....	111
17. แสดงปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการป้องกันโรค.....	113
18. แสดงปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการรักษาพยาบาล.....	114
19. แสดงปัญหาการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ.....	116